

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล ประจำปีงบประมาณ 2566

จัดทำโดย

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

เทศบาลตำบลมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

คำนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล ตำบลมายอโดยมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อสร้างการกระบวนกรคัดแยกแยกขยะที่ต้นทาง โดยผ่านกลไกชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อเกิดการรวมกลุ่มกันแยกขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ และนำขยะพิษไปกำจัดให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ รายงานฉบับนี้ประกอบไปด้วยโครงการ วัตถุประสงค์เป้าหมาย การดำเนินงาน รูปภาพการดำเนินกิจกรรม เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงการดำเนินโครงการและใช้เป็นเอกสารประกอบการวางแผนปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานต่อไป กิจกรรมนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความช่วยเหลือด้านวิทยากรจากสำนักงานพลังงานจังหวัดยะลาและกลุ่มเป้าหมายประชาชนในชุมชน ผู้เขียนมีการคาดหวังว่าการจัดกิจกรรมในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลมายอ

สรุปผลการดำเนินงาน

โครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล ประจำปีงบประมาณ 2566 เทศบาลตำบลมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี

1. หลักการและเหตุผล

ด้วยปัจจุบันปัญหาเรื่องขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลมายอ มีปริมาณขยะประมาณ 2 ตันต่อวัน ซึ่งมาจากการดำรงชีวิตของคนในชุมชน หากคิดเฉลี่ยเป็นรายบุคคลแล้ว 1 คน จะก่อให้เกิดขยะในปริมาณ 0.4 กิโลกรัมต่อวัน ((ข้อมูลปริมาณการขยะที่เกิดขึ้นในเดือน กันยายน 2565) ขยะที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสภาพความเป็นอยู่ในชุมชนมากมายได้แก่ บ้านเมืองสกปรกไม่น่ามอง ขยะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค เช่น หนู แมลงสาบ แมลงวัน โดยก่อให้เกิดโรค เช่น อหิวาตกโรค อุจจาระร่วง บิด โรคผิวหนัง โรคทางเดินหายใจ เกิดการปนเปื้อนน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำและพื้นดิน

เทศบาลตำบลมายอ ได้เล็งเห็นความสำคัญในด้านการบริหารจัดการขยะในชุมชน จึงได้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะในชุมชน โดยถือว่าชุมชนที่มีส่วนร่วมสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนชุมชน ตั้งแต่ในระดับครอบครัว ให้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมรับผิดชอบบริหารจัดการขยะ ครวี่เรือนของตนเอง โดยลดการใช้หลัก 3R (Reduction) การนำกลับมาใช้ใหม่ (Reused) และการนำกลับมาใช้ ใหม่โดยผ่านกระบวนการอุตสาหกรรม (Recycle) โครงการจัดการขยะในเขตเทศบาล เป็นโครงการหนึ่งที่มุ่งเน้นการ ปลูกฝังจิตสำนึกให้ประชาชนตำบลมายอมีนิสัยไม่ทิ้งขยะ ให้อำนาจคุณค่าของวัสดุเหลือใช้ (ขยะ) และ รู้จักแยกขยะแต่ละประเภทได้ถูกต้องในชีวิตประจำวันโดย ขยะมีพิษสามารถนำส่งให้เทศบาลเพื่อส่งกำจัดต่อไป

ด้วย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการขยะชุมชนตั้งแต่ต้นทาง คือ ครวี่เรือน โดยการคัดแยกขยะอินทรีย์ (ขยะที่สามารถย่อยสลายได้เองในธรรมชาติ) และขยะเปียกหรือขยะที่มาจากเศษอาหาร ออกจากขยะทั่วไป มาใช้ในพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางการจัดการขยะต้นทาง เพื่อขับเคลื่อนนโยบาย การลดปริมาณและคัดแยกขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในระดับท้องถิ่นและ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลมายอ อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จึงได้จัดทำโครงการจัดการขยะในเขตเทศบาล ประจำปีงบประมาณ 2566 ขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อขับเคลื่อน การลดปริมาณและคัดแยกขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือนระดับท้องถิ่น
2. เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิลและขยะมีพิษที่เป็นอันตรายจากชุมชน
3. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคัดแยกขยะรีไซเคิลจากชุมชน

3. เป้าหมาย

1. จัดตั้งชุมชนต้นแบบการจัดการขยะ 1 แห่ง
2. ลดปริมาณขยะมูลฝอย โดยการกำจัดขยะเปียกในครัวเรือน

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลมายน้อมมีถึงขยะเปียก 1 แห่ง
4. รับซื้อขยะรีไซเคิล และรับฝากทิ้งขยะพิษ ตามชุมชนต่างๆ 7 ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลมายน้อม

4. วิธีการดำเนินการ

1. จัดทำโครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล เพื่อขอรับการอนุมัติ
2. กิจกรรมโครงการ

กิจกรรมที่ 1 จัดอบรมโครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล

- ณ อาคารเทศบาลตำบลมายน้อม 1 ครั้ง ตัวแทนชุมชน 7 ชุมชน
- ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนตาดีกาชุมชนลาแฉะ 1 ครั้ง เพื่อจัดตั้งชุมชนต้นแบบ

กิจกรรมที่ 2 จัดทำถังขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมายน้อม 1 แห่ง และให้ความรู้การทำขยะเปียกในครัวเรือนทั้ง 7 ชุมชน

กิจกรรมที่ 3 ทำถังหมักก๊าซชีวภาพในโรงเรียนตาดีกาลาแฉะ 1 แห่ง

กิจกรรมที่ 4 รับซื้อขยะรีไซเคิล และรับฝากทิ้งขยะพิษ ตามชุมชนต่างๆ 7 ชุมชน ทุกๆ 2 เดือน

3. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

5. สถานที่ดำเนินการ

กิจกรรม	สถานที่	วัน เดือน ปี
1. อบรมโครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล	1. อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนตาดีกาชุมชนลาแฉะ	11 พฤศจิกายน 2565
	2. อาคารเทศบาลตำบลมายน้อม	16 พฤศจิกายน 2565
2. จัดทำและให้ความรู้การทำถังขยะเปียก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอนุสรณ์ นะห์ และครัวเรือนใน 7 ชุมชน	พฤศจิกายน 2565 พฤศจิกายน – กันยายน 2566
3. รับซื้อขยะรีไซเคิล	ชุมชนต่างๆ 7 ชุมชน	ทุกๆ 2 เดือน พฤศจิกายน – กันยายน 2566

6. หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ

กองสาธารณสุข เทศบาลตำบลมายน้อม

7. งบประมาณ

งบประมาณตั้งจ่ายจากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2564 ค่าใช้จ่ายในโครงการจัดการขยะในเขตเทศบาล เป็นเงิน 70,000 บาท คิดเป็นค่าใช้จ่ายในโครงการทั้งสิ้น 21,523 บาท

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถลดปริมาณและคัดแยกขยะอินทรีย์หรือขยะเปียกในครัวเรือนระดับท้องถิ่นได้
2. ประชาชนในท้องถิ่นสามารถคัดแยกขยะรีไซเคิลและขยะมีพิษที่เป็นอันตรายออกจากชุมชน
3. สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคัดแยกขยะรีไซเคิลจากชุมชน

9. สรุปผลการติดตามและประเมินผล

กิจกรรมที่ 1 จัดอบรมโครงการการจัดการขยะในเขตเทศบาล

1.1 ณ อาคารอเนกประสงค์ โรงเรียนตาดิกาชุมชนลาแฉะ 1 ครั้ง เพื่อจัดตั้งชุมชนต้นแบบ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2566 จำนวนผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 40 คน ประกอบด้วยผู้นำชุมชน โต๊ะอิหม่าม ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชน ในที่ประชุมได้มีมติร่วมกันโดยให้ชุมชนลาแฉะเป็นชุมชนต้นแบบ “การคัดแยกขยะที่ต้นทาง” การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน เพื่อป้องกันปัญหาขยะในชุมชนทำได้โดย

1. รณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะ นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น พลาสติก กระดาษ และ โลหะ นำไปใช้ซ้ำ หรือนำไปขาย/รีไซเคิล

2. ขยะเศษอาหารนำมาทำปุ๋ยหมักโดยใช้ถังขยะเปียกลดโลกร้อน หรือทำปุ๋ยหมักเพื่อใช้ใน ครัวเรือน

3. ลดการใช้วัสดุที่กำจัดยาก เช่น โฟมบรรจุอาหารและพลาสติก

4. จัดกิจกรรมตลาดนัดรีไซเคิล / ขยะพิษแลกไข่ เพื่อเป็นคัดแยกขยะมูลฝอยให้ถูกหลัก

วิชาการ

5. การสาธิตการทำก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์ที่มีจำนวนมาก ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ใน

ครัวเรือน

1.2 ณ อาคารเทศบาลตำบลมายอ 1 ครั้ง ตัวแทนชุมชน 7 ชุมชน วันที่ 16 พฤศจิกายน

2566

จำนวนผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 40 คน ประกอบด้วยตัวแทนชุมชนเข้าร่วมการอบรม จากวิทยากร และนำความรู้จากวิทยากรไปถ่ายทอดให้กับคนในชุมชน

1. การสาธิตการทำถังขยะเปียกในครัวเรือน วิทยากรให้ทุกครัวเรือนทำถังขยะเปียกเพื่อช่วยลดโลกร้อน เป็นการคัดแยกขยะที่ต้นทาง แยกเศษอาหาร ขยะเปียกที่สามารถย่อยสลายได้นำมาหมักไว้ในถังขยะเปียก ทั้งนี้สารอาหารที่ได้จากการย่อยสลายจะถูกดูดซึมลงไปยังใต้ดินต่อไป

2. ปฏิบัติการแยกขยะประเภทต่างๆ ตามแต่ละชนิดของขยะ ขยะรีไซเคิล ขยะทั่วไป ขยะอันตราย ขยะย่อยสลายได้ เพื่อกำจัดให้ถูกวิธี ขยะรีไซเคิลสามารถนำไปขายเพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตกลับมาใช้ใหม่ได้ ขยะทั่วไปจะถูกทิ้งไปยังถังขยะของเทศบาลเพื่อส่งไปกำจัดต่อไป ขยะอันตรายสามารถนำมาทิ้งได้ที่เทศบาล เทศบาลมีหน้าที่ในการรวบรวมขยะเพื่อรวบรวมและส่งกำจัดที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี ขยะย่อยสลายได้ควรนำมาทำปุ๋ยหมัก ถึงขยะเปียกลดโลกร้อน เป็นต้น

3. สาธิตวิธีการทำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อให้ประชาชนนำเศษผักผลไม้มาทำน้ำหมักชีวภาพใช้ในครัวเรือน

4. ส่งเสริมตลาดนัดรีไซเคิลและขยะพิษแลกไข่ ให้ประชาชนรับทราบ และร่วมกันทำกิจกรรมคัดแยกขยะ สร้างรายได้จากขยะและการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน

กิจกรรมที่ 2 จัดทำถังขยะเปียกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลมายอ 1 แห่ง คณะครูและนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนุรุลญันนะห์ ได้ร่วมกันทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน เพื่อทำปุ๋ยหมักและเป็นกิจกรรมที่ดีในการแยกขยะจากเศษอาหารที่เหลือจากการรับประทาน ในภาคครัวเรือนได้มีการทำถังขยะเปียกใช้ในบ้านเพื่อแยกเศษอาหารเช่นเดียวกัน

กิจกรรมที่ 3 ทำถังหมักก๊าซชีวภาพในโรงเรียนตาดีกาลาแฉะ 1 แห่ง

จากการทดลองทำก๊าซชีวภาพพบว่าก๊าซที่ผลิตได้นั้นมีปริมาณน้อยมาก ไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในครัวเรือน และต้องปรับปรุงรอยต่ออุปกรณ์อาจทำให้เกิดการรั่วไหลได้

กิจกรรมที่ 4 รับซื้อขยะรีไซเคิล และรับฝากทิ้งขยะพิษ ตามชุมชนต่างๆ 7 ชุมชน
เจ้าหน้าที่ พนักงาน และประชาชนในชุมชนได้จัดกิจกรรมการตลาดนัดรีไซเคิล ขยะพิษแลก
ไข่ทุกๆ 2 เดือน ซึ่งทำให้ประชาชนมีรายได้จากขยะที่ไร้ค่า ให้มีราคา และการแยกขยะออกจากขยะ
ทั่วไป นำส่งให้เทศบาลรวบรวมและส่งกำจัดจามหลักวิชาการ

เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการสุ่มสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการ โดยได้แจกแบบสอบถามแก่ผู้เข้าร่วมอบรม ประมวลผลจากแบบตอบรับที่ตอบกลับมา ประกอบกับการสัมภาษณ์และการสังเกตเพิ่มเติม เพื่อนำมาประมวลและสรุปผล และคำถามปลายเปิด ได้ตั้งคำถามถึงความคิดเห็นและภูมิความรู้เดิมของผู้เข้ารับการอบรม โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน จากแบบสอบถามที่ส่งกลับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

อายุ 20-30 ปี จำนวน 6 คน   อายุ 30-40 ปี จำนวน 12 คน   อายุ 40-50 ปี จำนวน 15 คน
 อายุ 50-60 ปี จำนวน 15 คน   อายุ >70 ปี จำนวน 6 คน

ตอนที่ 2 ด้านเจ้าหน้าที่/บุคลากรผู้ให้บริการ

ประเด็น		ระดับความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย)	
		ค่าเฉลี่ย	ผลการประเมิน
ทัศนคติและความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและขยะมูลฝอย	1. การแก้ปัญหามลพิษจากขยะมูลฝอยเป็นเรื่องรัฐบาลและท้องถิ่น ไม่ใช่เรื่องของฉัน	4.15	มาก
	2. การแยกขยะเป็นเรื่องง่ายและใกล้ตัว	4.21	มาก
	3. ท่านได้รับข้อมูลเรื่องการลดและแยกขยะมากน้อยเพียงใด	4.1	มาก
ด้านเจ้าหน้าที่และบุคลากร	1. ความสุภาพ กิริยามารยาทของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ	4.21	มาก
	2. ความเอาใจใส่ กระตือรือร้น และความพร้อมในการให้บริการของเจ้าหน้าที่	4.23	มาก
	3. เจ้าหน้าที่ให้บริการต่อผู้บริการเหมือนกันทุกรายโดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.01	มาก

	4. เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถในการให้บริการ เช่นการตอบคำถาม ชี้แจงข้อสงสัย ให้คำแนะนำ	3.91	มาก
คะแนนรวม/เฉลี่ย		4.11	มาก

เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนเฉลี่ยมาแปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

จากผลการจัดกิจกรรมอบรมให้องค์ความรู้ในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง ผลการประเมิน มีระดับความพึงพอใจมาก คะแนนเฉลี่ย 4.11 สำหรับปัญหาส่วนใหญ่น่าจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ในการคัดแยกขยะในครัวเรือน การขาดกิจกรรมและสถานที่ส่วนกลางเพื่อให้ประชาชนได้รวมตัวกันคัดแยกขยะ การสร้างกิจกรรมส่งเสริมการรวมตัวเป็นกลุ่มคนในชุมชน เนื่องจากเป็นคนในพื้นที่ จะรู้จักกันเป็นการส่วนตัว สามารถชักชวนกันสร้างกิจกรรมการแยกขยะได้

ตอนที่ 3 ระดับความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะ

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความรู้ของผู้เข้ารับการอบรมมีคะแนนเฉลี่ย 2.42 (คะแนนเต็ม 4 คะแนน) แสดงให้เห็นว่าผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องการคัดแยกขยะระดับคะแนนปานกลาง

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลดและแยกขยะในเขตเทศบาลตำบลมายอ

1. แยกขยะก่อนทิ้งลงสู่ถังขยะ
2. ให้เทศบาลพาไปอบรมศึกษาดูงานนอกสถานที่
3. ไม่สถานที่ทำถังขยะเปียก

10. ข้อเสนอแนะ

1. สนับสนุนการลดและคัดแยกขยะอย่างเป็นระบบในชุมชนและสร้างชุมชนต้นแบบที่มีความสามารถในการคัดแยกขยะและการนำกลับมาเป็นวัสดุในการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนหรือเป็นวัตถุดิบให้โรงงานรีไซเคิล

2. จัดอบรมและศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในเรื่องการจัดการขยะในชุมชน โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จเป็นต้นแบบ